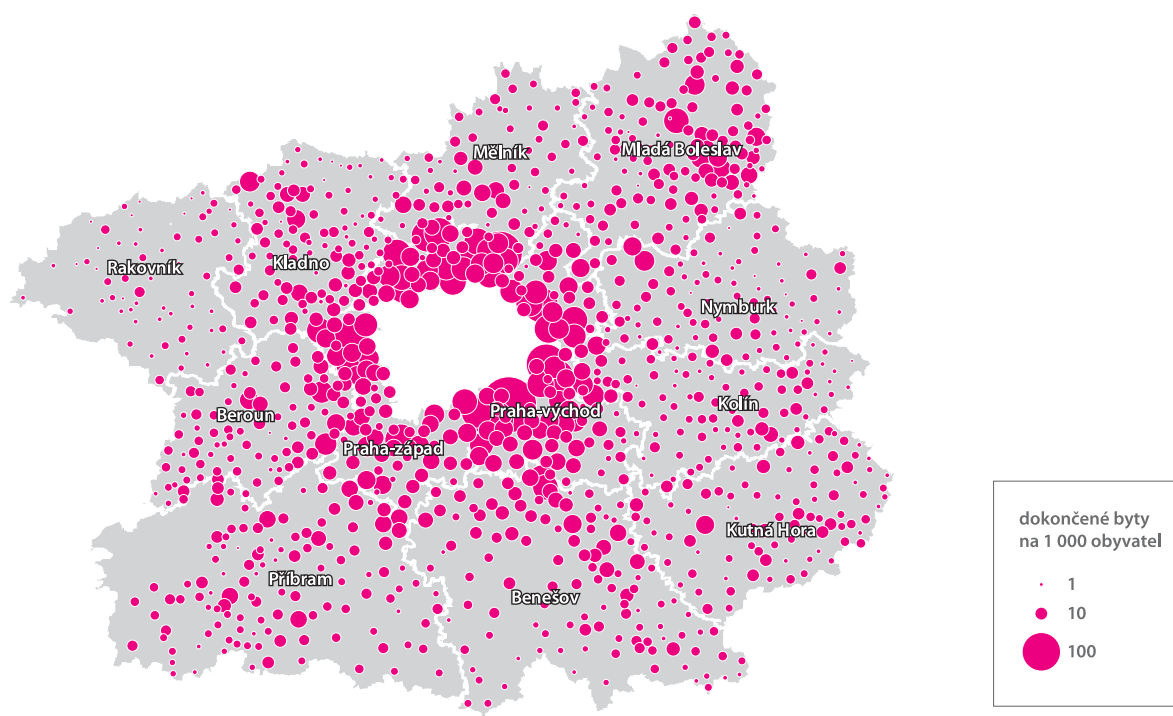

Cesta z hlavního města

Praha-východ a Praha-západ. Před lety to byly běžné okresy s převážně malými obcemi. Dnes jsou některé jejich obce ukázkou procesu suburbanizace. Za 10 let zde přibýlo rekordních 30 tisíc bytů a přistěhovalo se 127,5 tisíce lidí. Většina z Prahy.

Bytová výstavba v obcích Středočeského kraje v letech 2002 až 2011

Zdroj: ČSÚ

Proces suburbanizace, při kterém dochází ke stěhování obyvatel z center velkých měst do jejich blízkého okolí, se projevuje v největší míře právě na území s Prahou sousedících okresů Praha-východ a Praha-západ.

Zatímco ještě po roce 1989 obyvatelstvo v podstatě ve všech okresech Středočeského kraje ubývalo, ve druhé polovině 90. let došlo k obrátce. Především okresy Praha-východ a Praha-západ se začaly vyznačovat prudkým nárůstem počtu obyvatel ruku v ruce s intenzivní bytovou výstavbou. Za posledních 10 let se v těchto dvou okresech počet obyvatel zvýšil o 91

tisíc lidí, což byla více než polovina (60 %) přírůstku celého kraje. Z pohledu suburbanizace je významné to, že mezi nově přistěhovalými obyvateli do okresů sousedících s Prahou je každoročně zhruba 60 % bývalých Pražanů. Intenzitou nové bytové výstavby patří tyto dva okresy mezi špičku meziokresního srovnání počtu postavených bytů. V absolutních hodnotách se řadí mezi prvních šest a v přepočtu na tisíc obyvatel jsou v posledních letech na první a druhé pozici mezi všemi 77 okresy republiky. Za poslední dekádu zde přibýlo 30 tisíc bytů, což je 47 % všech bytů postavených v kraji.

Odvrácená tvář suburbanizace

Vzájemně propojený vztah hlavního města a blízkých středočeských obcí přináší kraji nové obyvatele, často mladší a s vyšším vzděláním, kteří mají pro rozvoj obcí velký potenciál. Zároveň však proces suburbanizace zvyšuje dopravní zatížení v okolí hlavního města a klade obrovské nároky na dobudování technické a občanské vybavenosti obcí. Právě k řešení takovýchto problémů slouží obcím i data Českého statistického úřadu. „Použili jsme je jako podklad pro zpracování demografické

studie předpokládaného vývoje počtu obyvatel v naší obci,“ říká Jiří Prouza, starosta obce Květnice v okrese Praha-východ. Podle něj studie poslouží následně při zpracování Strategického plánu, který bude využívat zastupitelstvo obce při rozhodování o prioritních oblastech rozvoje Květnice. Právě ta je jednou z typických, původně velmi malých obcí, kde lze pozorovat dopady procesu suburbanizace. Za posledních 10 let se počet jejich obyvatel téměř zdesetinásobil, když se k původním 131 přistěhovalo nových 1 245 obyvatel, z nichž zhruba 70 % přišlo z Prahy. A to nejsou zdaleka všichni.

ČSÚ má totiž k dispozici jen údaje podle trvalého pobytu, takže nemůžeme počítat s těmi, kteří v Květnici sice bydlí, ale hlášení zůstávají jinde.

Cenná data

Na krajské pracoviště ČSÚ se s požadavkem na zpracování statistických dat obrací často právě obce, které o dopadech procesu suburbanizace ví své. Používají je jako podklad pro řešení svých rozvojových potřeb, případně získání dotací. Přitom právě v rychle se rozvíjejících lokalitách není někdy pro pracovníky ČSÚ vůbec jednoduché údaje zjistit. To, že mnoho lidí sice nově bydlí ve Středočeském kraji, ale nadále pracuje v hlavním městě, se tak

Květnice je typickým příkladem procesu suburbanizace.

promítá i do činnosti krajské správy například při zajištění dat ze šetření v domácnostech. „Lidé se vrací domů pozdě večer, což ztěžuje práci našim tazatelům, zhoršuje zastižitelnost členů vybrané domácnosti a může to až snížit vyšetřenost v segmentu ekonomicky aktivního obyvatelstva,“

konstatuje Monika Braunšveigová, ředitelka Krajské správy ČSÚ.

Kromě žádaných údajů o obyvatelstvu, stěhování a bytové výstavbě patří k nevyužívanějším i výstupy ze sčítání lidu, domů a bytů. Enormní nárůst počtu obyvatel a rozsáhlá výstavba nových domů však zvyšovaly také

náročnost přípravy i provedení posledního sčítání v roce 2011. „Přes pečlivou územní přípravu ve spolupráci s obcemi bylo sčítacími komisaři zapsáno do popisů sčítacích obvodů v okresech Praha-východ a Praha-západ dalších 1 580 budov využívaných již k bydlení, i když zatím nezkolaudovaných. Byla to téměř polovina z dopsaných v kraji,“ popsal situaci Hana Himmelová, krajská gestorka sčítání pro Středočeský kraj. Proces suburbanizace se projevuje na stále větším a od Prahy vzdálenějším území kraje a lze jej pozorovat i v zázemí dalších velkých měst.

Jana Slavníková
Krajská správa ČSÚ
pro Středočeský kraj

O statistikách na vlnách éteru

Zajímavá čísla Českého statistického úřadu jsou žádaná v regionálních stanicích Českého rozhlasu. V duchu sloganu „Rádio vašeho kraje“ je přibližuje lidem v regionu.

Ve všech okresních městech kraje a jejich okolí si můžete poslechnout zpravodajské či publicistické pořady Českého rozhlasu Region zaměřené na Střední Čechy. Ve vysílání dostávají prostor i zástupci Českého statistického úřadu při prezentaci vývoje kraje či významných událostí, jako jsou například volby a sčítání lidu. Posлуhači tak mohou kromě aktuálních dat získat i zajímavý pohled do zákulisí příprav těchto akcí. Pravidelnými hosty jsou pracovníci ČSÚ například v pořadu K věci,

Tomáš Pancíř a **Jana Slavníková** při natáčení pořadu K věci.

kam si moderátor Tomáš Pancíř zve osobnosti veřejného života k rozhovoru na aktuální středočeské téma. Už čtyřikrát byla jeho hostem Jana Slavníková, vedoucí informačních služeb ČSÚ pro Středočeský kraj. „Naposledy to bylo letos v lednu po zveřejnění předběžných výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011,

což jsou čísla, na kterých se lidé sami podíleli, a proto je výsledky hodně zajímaví,“ říká a vzpomíná, že v souvislosti s prudkým nárůstem počtu obyvatel kraje hovořili ve studiu také o rekordním desetinásobném přírůstku obyvatel v obci Květnice, přičemž hned týden nato byl hostem pořadu její starosta

a statistika k tomu byla inspirací. V jarních měsících vyjíždí Český rozhlas Region mezi své posluchače s mobilním studiem a celý týden vysílá přímo z náměstí středočeských měst. Posлуhačům tak může představit zákulisí rozhlasového vysílání a naopak od nich získává důležitou zpětnou vazbu a řadu podnětů. Středočeské vysílání Českého rozhlasu si denně naladí 20 tisíc posluchačů, alespoň jednou týdně i dvojnásobek. Nejobvyklejším způsobem příjmu je vysílání pozemní, ze satelitu nebo přes internet na adrese www.cesky-rozhlas-region.cz, je testováno také digitální vysílání v Praze, Brně, Ostravě a Příbrami.

Pavel Kozler
šéfredaktor
Český rozhlas Region,
Středočeský kraj